

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krole, za pol in četrť leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računl naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslovanje ter 3

Slava! Tebi, ki si nas kmete ljubil!

Kmečki stan, srečen stan!

Stajerc

Dopisi dobroduši in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak terek zvečer

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetov) je za celo stran K 61, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno znižuje.

Štev. 21.

V Ptuj v nedeljo dne 26. maja 1907.

VIII. letnik.

Premagani!?

Klerikalno-prvaški listi so pijani veselja in kričijo na vse pretege, da smo „Stajercévi“ naprednjaki premagani... Hm, hm! Po vsaki volitvi smo čuli to govorico, — po vsaki volitvi so rekli, da smo premagani, da je naš list na koncu propada, da umira naša stranka, in vendar smo ostali po vsaki volitvi z novimi močmi, smo se bojevali i naprej z vedno lepšimi uspehi in smo pokazali vedno, da je izobraženo, iz srednovške sence vzdrmljeno ljudstvo na naši strani.

Nasprotniki kričijo, da smo mrtvi. Zakaj neki? Pač edino zato, ker jih je strah pred vedno naraščajočo moč naše stranke. Pravi, da smo mrtvi, ker bi radi imeli, da bi nas več ne bilo. Nemeec pravi: „wess das Herz voll ist, dess geht der Mund über.“ Slovenec pa trdi: kdor govori slabo o tebi, ta meri hlače po sebi!... Pravi, da smo mrtvi, — ali kje za sto vragov so dokazi? Naš list se je spremljal z novim letom v tednik. Mi sami smo mislili, da bodeмо valed povišane naročnine, valed večjih stroškov in huješe gibanje izgubili par tisoč naročnikov. Ali do danes nismo tega opazili. Nasprotno: z vsakim dnevom raste številno naročnikov in prijateljev. Pravi, da umiramo: Ali kako to? Ljudstvo nje podravlja z vedno večjo ljubeznivostjo! Naše ideje se uredničujejo; občina za občino prosi za nemške šole, kmet za kmetom vstopa v našo organizacijo, naše tiskovno društvo raste, — mi gremo naprej, — da, mi gremo naprej, na Koroskem kakor La Stajerskem. Miriče naš imenujejo, pa smo polni bujnega življenja... Ej, drugi klerikalni in dohtarški prvaki, ne prikrajvajte si resnice! Sami veste da je naša stranka javna moč, s katero mora vsak pametni človek računati, sami veste, da ne umiramo in da imamo lepo bodočnost...

Krofovčani.

Pri zidanju rotovža je čakala Krofovčane še druga smola: ko so napravili okna so našli, da je veliko premajhen.

In Komarjev Peperl so zopet skihali občinske odbornike in svojo kremo na sejo in predlagali, da bi potrdili rotovž in sezidali večjšega.

To vam je bil ogenj v strehi! Nekateri odborniki so glasno mrmrali, drugi zopet kričali, naj si Peperl sezida svoj rotovž, če je hoče postati „purgermajster“. Med vsemi najbolj glasen je bil kovac, ker ga je glavna se zmajral bolela.

Pri tej seji bi gotovo bilo prišlo do pretepa, če bi ljudi bog ne bil postal istega dne v Krofovce starinarja ali „cotekramarja“, ki je prišel po razno staro robo. Ravno je bil zgotovil svojo kupčijo in s polnim vozom obete pred krčmo, da bi se malo okrepčal. Ko je sisal v sobi kričanje, sel je nemirnoze mirit.

„Ej mozi“, dejal je, „rajiš pamet „zucujate“ pa grla aparajte! Kaj se bodeste zavojito rotovža še pripravali! Saj se da pomagati. Pri nas so sezidali cerkev premajhno, pa se vendar ni bilo treba kregati, a povrh se imamo brez stroškov dosti veliko hišo božjo!“

„Kako ste pa to napravili?“ vpraša Peperl vesel, da je rešil zadevo.

„Kako smo to napravili? Nič drugega ni bilo treba

Ali kaj bi se pripravili! Nasprotniki pravi, smo mrtvi. — mi pa se čutimo zdrave in krepe! In ravno zato pravimo: le imejte to nedolžno veselje, le vpijte, da ste nas žive postrušali, čas in delo dokazata, da smo...

Zadnje volitve so nasprotnikom dokaz, da smo naprednjaki „premagnani“... Hm, hm! Kaj pa pravijo številke? Računati je treba! In računl govorijo vse „drugučje“... Vzemimo najprve klerikalce! Klerikalni kandidacije so dobili v posameznih volilnih okrajih od 4000 do 6000 glasov, v nekaterih okrajih celo manj. Te številke so nam v prvi vrsti dokaz, da se vkljub največji bujskariji niti polovica volilcev ni deležila volitev. Ptajsko-ormuški kraj ima gotovo 15.000 volilcev in vendar je bilo oddanih komaj 8000 glasov, od teh pa je glasov le 5000 pa hofrata Ploja, 3.000 pa proti temu nedolžnosti polnemu hofratu! Kaplan dr. Korosec je dobil le 6.000 glasov, parade-kmet Roškar istotako, klerikalni Revček Andrej, Pešek le 4.000 itd. itd. Mi pač ne moremo pričakovati, da bi oddal vsak s klerikalnimi prvaki nezadovoljni volilec svoj glas proti klerikalcem; — ne moremo tega pričakovati, ker poznamo nasilje teh ljudi. Nam zadostuje, ako ostanejo volilci doma in ako pokažejo s tem da so izgubili sleherni pojav zaupanja do klerikalcev.

Sicer pa se vprašujemo odkritostno: kje in kako so dobili črni poslanci svoje glasove? Odgovorila bode na to zanimivo vprašanje — sednji. Mi le trdimo in smo pripravljeni, to trditve pred celim svetom dokazati: niti deset prihičnic, raz katerih bise ljudl politično ne bujakalo, — niti deset spovednic ne najdemo, v katerih bise ne uganjalo politiko. Za klerikalce je postala najgusnejša zloraba cerkve in vere — navada, sistem, brez

storiti, kakor da smo močnejši močje sli v cerkev in tam stene tako dolgo potiskali, da se je cerkev raztegnila.

„Ej, to pa tudi ma lahko storimo“, oglaš se enkrat več odbornikov.

„Tedaj pa takoj na delo!“ zapove župan. In oči občinskih in kar je bilo dobri možkih, se poda pred rotovž. Seveda je sel z njimi tudi „cotekramar“.

„Zdaj pa močje pokažite, na katero stran in kako daleč hočete rotovž raztegniti, da prostor zasnamujemo“, reče starinar.

„Mislim, da bi ga za dva metra proti cesti raztegnili“, dene Peperl. „Hitro pojdite po nekaj kolov, da jih zasadimo v zemljo“.

„Kaj bodeste zdaj še kole iskali? Ni li škoda za čas?“ odvrne starinar. „Rajiš slehte svoje suknje, ker vam bode pri pritiskanju itak vroče ter jih položite namesto kolov na zemljo!“

In Krofovčani so ubogali, stekli in jih lepo po vrsti položili jeden seženy od stene. Nato so se podali v rotovž. Peperl je hotel zunaj ostati, da li komandiral, pa starinar mu je rekel, naj gre močtem pomagat, ker je močen.

Ko so se vsi močje uprli z ramami v steno, zapovedal je starinar: „Ho-ruk! ho-ruk! ho-ruk!“ In stena je zabreščala pred toliko močjo. Pritiskači so to slišali in mislili, da se zid še premika. Zato so se napejnali na vso moč, kadar je tujec zunaj zaklical: „Ho-ruk!“

Med časom, ko so Krofovčani pritiskali zid, je

kateraga ne morejo več izhajati! Pri zadnji volitvi in pred zadnjo volitvijo smo doživeli slutnje, da se je raz prihičnice prav pobalimsko lagalo, da se je v spovednici ženske nagovarjalo, da postanejo svojim možem nepokorne, da se je od strani politikujočih duhovnov pustilo ljudi brez tolažbe svete vere umirati, ker so se klátili duhovni raje po gostilniških vhodih, da se je od strani klerikalcev blatil vseh in morda vane se iz Boga, da se je izpostavljalo Najsvetejšje v usane politične namene, da so izrabljali procesije in splich cerkvene obrede za moče, ki stojijo v kazenski preizkavi, da se je ljudem na sleparski način popisavalo lietke, da se je teptalo postave v blato, da se je trgale sv. križ iz grobov samo zaradi političnega sovražstva, — doživeli smo vse to in še veliko več... Zato se ne čudimo, da so črtni zmagali! Take zmage so le dokaz, da ljudstvo še ni zreto za splošno in ednako volilno pravico!

In vendar pravi, da smo mi + + + „Stajercijani“ premagani. Zlasti velikomstni gospođe od nove „narodne“ stranke ponavljajo to pesen. Bahajo se ti novi „narodnjaki“ s svojimi uspehi, ki naj bodejo dokaz, da je naša stranka odveč. No, ogledimo si te uspehe „narodnjakov“ pri belem dnevu!

V prvi vrsti bodi pribito, da so vsi ti „narodni“ uspehi plod 7 letnega našega dela „Stajerc“ in njegova stranka je pričela na Spodnjem Stajerskem neizprosni boj proti klerikalnemu vampirju, — „Stajerc“ in njegova stranka je vsigajala med našim ljudstvom duh napredka, neodvisnosti, svobodomiselnosti. „Stajerc“ in njegova stranka ima vse zasluge v tem ostru! In nam se res ne gre za tistih par

poihl starinarjev fant vse suknje, jih nalohil na voz, poknil s čujskajmi in poglal konje.

„Za božjo voljo, močje!“ zakričl starinar skozl okno v rotovž, zakaj pa pritiska tako dirve? Gledate, tako močno ste premaknili zid, da so zidaj vse vase suknje pod njim. Ni li škoda za nje?“

„Kaj bo škoda za naše suknje? Na smo le rotovž brez stroškov povečali!“ odvrne župan in skočil ven gledat, ostali pa za njim. Vsi so bili veseli, da so srečno opravili tako težko delo. Na vso veselje so sli v krčmo. Starinarja so hoteli z vso silo včeti seboj, toda on ni hotel z njimi, češ, da bi rad prišel še pred nočjo domu.

Se ena nadloga je čakala Krofovčane: pred rotovžem je ležal velik kup zemlje, katere niso vedeli nikamor spraviti.

Zopet so imeli občinsko sejo in se posvetovali, kaj bi napravili s prstjo.

Dolgo časa so odborniki debelo gledali jeden drugega, predno je Peperl izhtal to-le: „Veste, častli gospodi odborniki, čemu pa plačujemo davke? Mi redimo gospodo po kancelijah, a ona ne stori nič za nas. Zato pišimo v Gradec po inženirja, da nam pove, kaj naj počnemo s preštetanim kupom zemlje.“

Zupanov predlog je bil jednoglasno sprejet, in par tednov pozneje se je res pričel v Krofovce graški inženir.

Da ste ga videli, kako je bil hud, ko mu je Peperl povedal, zakaj so ga poklicali! Kričal je kakor vrbec v prou in zmerjal Krofovčane za bedake.

Kako veren je naš župnik, kaže to, da je rekel baje Blažu Tabtarju (mežnarju), da se ne bo nikdar odkril pred sv. razpelom, ki visi na koči omenjenega. Kako naš župnik strankam račune polaga naj dokaže sledeče: Neka ženska iz občine Sretina pri Celju, župnice St. Rupert je prigovarjala radi previsokih stroškov, ki so ji narasli valed smrti moža, a župnik se odreže: Kaj pa tega ne veste, po kakšnem potu sem jaz k vašemu možu na spoved iti moral? Iz tega sledi, da pride v njegov račun marsikaj, za kar bi se na pristojnem mestu težko razgovarjal. Župnik Mojžišek je tudi poštar c. kr. poštno nabiralnice, Kot tak pa napada posebno naročnike „Stajerca“. Ali je to dovoljeno? Naročniki „Stajerca“ niso voljni vedno njegovo zbadanje poslušati. Tudi reklamirati moramo „Stajerca“ nekoliko prevečkrat. Kije tiči temu vzrok?

Iz ptujске okolice. — Sliši se, da vera peša. Ja, resnica je; pa kdo je to zakrivil? Lahko in resnično se odgovori, da ni ljudstvo, kojemu se to predbaciva, ampak le nekteri (ne rečem vsi) blagoslovljeni gospodje! Oj, da bi se vsi, kakor nekateri, res vse časti vredni gospodje, strogo svojega Bogu prisreženega in svetega posla držali, bi se gotovo tudi ljudstvo po njih vzhledih ravno in njih tudi vestno spostovalo. Pa Zali Bog, če je nekteremu g. duhovniku vsa druga reč ved, kakor njegov posej. Koliko je nekteremu duhovniku za cerkevna opravila in službo božjo mar, se je vidilo pri sv. Urbanskem kaplanu, koji je večernico ali popoldansko službo božjo opustil, samo da je zamogel s svojo bando iti k Colnarju, pri katerem je imela narodna stranka najeti prostor za volilni shod. Kako se je ta s svojo bando obnašal, se je že naznamilo. Malo da ni prišlo do krvavega pretepa. To vam je bila večernica! Kakšni so bili njegovi ministranti vmes, kakor znani Bombeh, desternički kurjač, Vranaki kolovrat i. t. d. Tukaj veljajo besede, da „skom hodiš, takšen si!“ Potem v nedeljo, ko je bil v Ptuj volilni shod klerikalne stranke, je opustil kaplan svojo navadno pozno sv. božjo službo in jo rano opravil in takoj v Ptuj popihal, čez kar so farani zelo godrnjali; slišati je bilo: „če ž gospod kaplan sami na cerkevno opravilo tako alabo držiš iu pajdaš opravijo, kaj pa te mi hočemo, — lahko je vera v nevarnosti; ali smo tega mi krivi?“ Dalje je pri vsaki pridigi, posebno pa ko nam je pastirski list iz priznice bral, več kot polovico sam pridjal, kakor in kogar bi morali voliti, samo le krščanske in krščanske možake, ker je vera, zakon, šola in še Bog ve kaj vse v nevarnosti, in da, ako ne bodedo krščanske volili, se nam zna tako goditi, kakor se godi na Francoskem. Ljudstvo se mu je že posemehalo in zakaj bi se tudi ne bi, kjer je pričakovalo le božjo ne pa samo politično besedo. — Ves čas je letal po fari in ljudi prigovarjal. koga naj volijo in tudi družnike bralnega in Marijinega društva in še celo na dan volitve. Ali je to katoličnega duhovnika posej?? — Reklo se je krščanske možake voliti. Vprašati se pa mora: ali je g. Ploj krščanski možak?? (kakor se v časnikih čez njega čita.) On, ki je od svoje sproge ločen in tudi zaradi grešnega postavnega preloma v sodnjiski preiskavi? Ja, ta možak je krščanski? Tega so nam slaboznani, prisiljeni volilci za poslanca isvolili. Ta bude še vero, posebno pa zakon zagovarjal. Kdor je tedaj volilice z listni nakrmil — „Stajerc“ ali duhovnik?? Ali imamo sedaj „krščanskega možaka“? Potem se si lažje mislimo in trdimo, da je vera res v nevarnosti, ker nas duhovniki še očitno za norce imajo, ali pa so sami norci, kjer laž govorijo! Zatorej pa vsem, ki so nepremišljeni na limanec sedli, naj bude sv. binokštinski praznik za razsvetljenje pameti! Sv. urbanskem kaplanu pa „velika medalja od brezovskega lončarja“ za njegov trud.

Iz Sromelji. Tudi pri nas se je vršil volilni boj, pa pod pritiskom klerikalne stranke ni bilo pričakovati povoljnega uspeha. Poročam tudi, da me je v naši cerkvi naš velezaslužni agitator klerikalno-dobrotarske stranke mežnar Tinčič občino krestil za liberala. Nadalje nas je ta sromeljski „Filijetajski Golbat“ izzval z besedami: zljaj se boote vsi sromeljski liberali v blaše p..... To sem spravil v javnost in ker on to taji ga imenjem strabopetnega lažniva. Radi tega sem

bil 20. t. m. javno nasilno napaden od tega pubhoglavca, sicer bi se jaz za zadevo s vodišem pečal, ker pa krščanska zapoved zapoveduje sovražnikom odpustiti, mu za takrat odpustim tudi jaz. Torej Tinčič, vidiš da se jaz s tako nevednim in surovim človekom nočem nadalje pečati in ti radi tvojih prirojnih slabosti odpisčem. Vartuj se, pobožen postani ter prosj sv. Duha za dar — pameti, sicer ako se ne pobjoljšaš, te bude

Kakor blisk z neba zaleda
Prijateljstva strela . . .

St. Ilj pod Tarjakom. Od kaplana smo dobili tudi še ta-le nesramni popravek: V smislu § 19. tisk. zak. zahteva podpisani, da sprejmete sledeči popravek z ozirom na Vašo opombo k mojemu popravku članka „St. Ilj pod Tarjakom“ v števr. 16. z dne 21. aprila 1907: 1. Ni res, da se vtika kaplan Luskar v politiko, ki ga prav nič ne briga, rez je, da stori le to, kar je kot dušni pastir dolžan storiti. 2. Ni res, da preganja poštno ljudi, res je, da nikogar ne preganja. 3. Ni res, da spada sploh med tiste farje, ki se jim gre le za politično nadvlado, res pa je, da ne spada med take, ki se jim gre za politično nadvlado. St. Ilj pod Tarjakom, dne 16. majnika 1907. — Iv. Luskar, kaplan.

Opomba: Prosimo, kaj naj poštno človek k tej nesramnosti reče? Vi, Luskar, vpjite kolikor bolšeti; ali res je, da ste eden najnesramnejših politikujočih popov in da zaslužite za svojo lopovsko storiljenje postave par gorkih okoli ušesa. Pa basta!

V Selah nad Borovljani (Koroško) (Stajerc pa Selaki fajnošter!) Nekaj tednov je bila prižnica v Selaki cerkvi v veliki nevarnosti. Govorili so že, da bi jo morali podpirati. „Stajerc“ je namreč zlezal Selskemu farju v glavo, morbiti tudi v želodček in v nočice. Klical je vse oblasti na tem in na onem svetu da bi zatirale Stajerca. Prosil je poslušalce, naj vržejo Stajerca na gnojišče ali ga pa naj zažigajo. Trdil je namreč, da bo prinesel ta list v Sele mnogo nesreče: Ljudje ne bojo več imeli nobenega žegna pri svojem delu, zastopnost med zakonski bo odjemala, kmetje ne bodo več imeli poslov in vera bo pešala. Pri teh pridigah si farčec ni samo pomagaj z jezikom, ampak tudi z rokami in nogami. Hadomušni jeziki celo „maružo“ da je malo migal s svojimi uhlj. Gospodice hrvaški! Vi se jezite nad Stajercem. Sovražite ga do dna svoje farisejske duše. Hočemo vam nekoliko razlagati, kako stoji cela stvar. Enkrat je bil drček, ki je uganjal različne lumparije. Skrivoma vzame dva groša in si kupi cukrčke. Drugokrat stegne svoje dolge kremplje po celi kroni. Tretjikrat vzame še več in si kupi razne igrače. Ta dolgokuln je imel dva tovariša. Prvi je vedel za vse te lumparije, pa je molčal kakor kamen. Ko je pa drugi to zvedel, naznani vse očetn Oč se dočca strogo kaznovati. — Minulo je nekaj let. Dečki so šli po svetu in kot možje se zopet najdejo v domači vasi. Povorijo se malo. Na to pravi prvi: „Kot otrok sem bil zanikr in ti si moja zanikrnost podpiral s tem, da si k vsem mojim tatrinam molčal. Jaz sem postal od dne do dne bol predrzen. Ti pa — reče drugemu — si me rešil pogina. Oče so me strogo kaznovali in jaz sem pustil svojo razvado. Ko bi me ne bil naznamil očetu, gotovo bi sedaj sedel tam, kjer dobivajo kvartir, mezanjo pa obloko nasten!“ Res je, da Stajerc v časih nekaj prinese kak nekaterim duhovnikom ni posebno povele. Sedaj pa vprašamo: kdo je kriv tega, duhovniki ali Stajerc? Ko bi se duhovniki ne dovolili v raznih slučajih takih kosmatih rečej, tudi Stajerc jih ne bi tako krtdiš! Saj ta list tudi priznava pravilno delovanje duhovnikov! In če se Stajerc včasih na zadnje noge postavi, kdo pa je kriv temu? Ta in oni duhovnik, ki dere svoje ove do zadnjega beliča, ali ki vljub svojemu duhovniškemu poklicu črez planko skoči! Stajerc pa to včasih razkrije. Vi bi morali biti Stajercu šele hvaležni, če on tega ali onega duhovnika na ta način tako daleč spravi, da začne o sebi razmišljevati in se pobjoljšat, če njegova vest še ni preveč šekasta. Če pa Vi ne želite, da se poča Stajerc z Vašo pošegnano osebo, tedaj pustite tudi Vi Stajerca pri miru in oskrbite svoj lepi poklic, tako kakor se spodobi praveemu duhovniku, ne pa tako, kakor pastir, ki ima

svojo čredo samo zato, da ji vzame volno, meo in kri!

Iz Črešnjeva. Naš župnik Janex Sušnik včasih kar besni. Menda je to strah pred nasledki nepostavnega postopanja ob volitvah. Ali pa je župnik že čul mogočni glas od c. k. namestnije, da se bude moral omakniti z Micko iz Črešnjeva. Vse to mu spravlja žolc v kipeenje. Na binokštinski praznik mu je prinesel neki duh (pa gotovo ne sveti) porcijo surovosti. Udrhal je zlati pri večernih pog na naprednih faranah, češ da so ti „napredni“ pri dolgoh in šparkasah itd. Prav surovo se je izrazil, da bude nekega tako hudo prijel in vrgel, da bude zobe za plotom pobiral. O ti surovi kranjski „hanaknebi“, misliš, da budeš zopet pričel bičati farane, kakor si jih že dosti pretepeval, kakor si trpinčil celo lastno staro mater do krvi zaradi neke babare! Povejte, ako upate, da to ni res, blagi g. župnik, potem imamo pripravljeneša še več! Res je da imajo tudi naprednjaki dolgove, gotovo pa tudi klerikalci. Bog pomagaj, ali vsakdo ne more naberačiti za oltarje in cerkevno malerijo velike svote po fari, potem pa ta denar porabiti, da nikdo ne ve kako in kam. Tudi nima vsakdo prilike, pograbiti Uršinih denarjev iz šparkase, da izginejo kakor kaifa. Počakajte, župnik, o vsem tem se še pomenimo! Morda bodete i vi v šparkaso dolžni? Gospod, za poduk ljudstva imate vendar dovolj lepega, primernega materiala v sv. evangeliu in v bukrah Kristovega življenja, — ni vam treba torej kvasiti v cerkvi bedastih neumnosti v svrhu preganjenja faranov in na škodo sveti veri. In ako vi trdite, da mi naprednjaki zaničujemo duhovnike, potem je to nemna stara fraza. Znano je, da ravno naprednjaki spoštujejo in častijo prave miroljubne krščanske duhovnike. Da se pa tintam pokrčaji kak hinavski farizej, kojega grešno truplo ni vredno, da je pokrito z duhovniško obleko in ki dela sramoto celemu stanu na škodo veri, — mora vsakdo priznati, da je to pravična stvar. Torej, pomiriti se, surovosti vas ne rešijo!

St. Lips pri Žoneku. Dragi „Stajerc“! Veliko sem že čital v Trojem listu pod zaglavjem in zelo me je zanimivalo, ker sem Sentlipšan in rad vidim, da izve svet tudi nekaj o nas. In zdaj mi je prišlo v misel: Kaj, ko bi tudi jaz enkrat poskusil svojo srečo in pisal v vaš list! Hočem malo pisati o mojem „Hörruhr“, ki ga imam še jako dolgo in ki mi zelo nstreše, me sprejme na vseh potih jako zvesto. Urejen je ta „Hörruhr“ tako izvrstno, fino in natančno, da slišim iz svoje samotarije na daleč in široko vse, kar ljudje govorijo, naj si to še tako tiho šepetajo na uho. Pred kratkem sem zopet enkrat sedel pred svojim brigom, kajti bil je jako lep dan. Vidim tam v dolu stati dva moža, ki sta morala imeti jako pomsuljiv gvor, ker mahalh sta z rokami semtertja. Radoveden, kakor sem, nastavim svoj rog na uho in slišim sledeči govor: „Ali še veš, naš Lojzej je je popihal čez gore v Koprivno? Celo poletje bo ostal tam v letovišču. „Oh, oh“, zavrne drugi, „kaj je mora biti, da nas pustijo Lojzej, nas in zaverne deklice in teater in Kovač in Kunca in bog ve, kaj še vse?“ „Ja, ljubi moj“, reče prvi nadalje, „to ti je čudna stvar. Čndim se, da sam še nisi nič zaspil. Ako mi objubiš, da obdržiš to za se, bom ti pa čisto tihoma povedal, kaj se tiče te stvari.“ „I seveda, seveda, rad bom molčal, da le zvem.“ „No, pa poslušaj! (Uboגי pač ni vedel, da gre vse tudi skor moj „Hörruhr“) Glej, našemu Lojzeju je zrastle nos, odkar so bile izpisane državnozborake volitve, petkrat tako dolg, kakor bi imel biti po naravnem. Govori se, da je dobil dolge nosove valed neumnih reklamacij: hotel je tako izbrisane imeti take ljudi, ki sploh niso bili zapisani v volilnem imeniku. To pač preseče že vse. In tak dolg nos ne nositi, pač ni prijetno, kajti povod je ta spaka na poti. Najbolj ga je jezil dolgi nos na potu k volitvi. Pot pelje po gozdu in je precej ozek. Ko se je tam obračal Lojzej, da bi včasih mustral in prešel svoje ovice, ki jih jz gozd na volitev, brcnil je marsikaj ob kako vejo, kar ga je hudo bolelo, saj veš, da je nos zelo rahločuten od. Su hušji se mu je godilo na vrtniti,

kajti po isidu volitve v naši občini je nos postal še daljši. Sklenil je torej, se nosa iznebiti, in ga dal odrezati pri nekem knuštinem dohtarju v Celovcu. To ti je bila huda operacija; pa rajši enkrat huda bolečina, kakor leto in dan dolga nos nositi, si je mislil Lajzej, in šlo je. Zlaj pa mora imeti nos zavezana in zatorej je šel v Koprivno, kjer ga manj poznajo in ne vedo prigodbico o nosu. Tudi se bo tam izpočival po hudem trudu, ki ga je imel radi agitacije, ker noč in dan biti na podplatih, ne zamore vsakod, a volitve so tega vredne in o letovišču na Koprivni se bo de oddahnil in spet okrevale. Če pride jeseni spet krepak in zmogen, da bo mogel igrati v gledališču igro „Die kurierte Nase“.

Novice.

Somišljeniki! Prosimo vas, da nam takoj naznane vse sleparije vplivanja, goljušnje naših nasprotnikov pri zadnji volitvi. Popisati treba natančno vsak slučaj in nam naznaniti tudi vse priče. Doslej smo že cela vrsta slučajev sodišču izročili. Torej pišite nam vse!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Ornig — luteranec? Res, vaak človek, ki ima le iskrico poštenja, se mora sramovati nesramnih lažij v prvaškem časopisu. Koliko in kako grdo se je lagalo med volitvijo o naših kandidatih, zlasti o g. Ornigu. Človeku se mora stnditi umazani boj s takimi nasprotniki. Najprvo so lagali prvaški listi, da je delal Ornig velikanske dolgove okrajn. Ko se jim je to laž dokazalo, ko je ljudstvo videlo, da je Ornig poplačal prvaške dolgove in povzdignil okraj, — prišli so prvaški bujkajti, da je nemčur. In ko se ljudstvo tudi na ta lim ni hotelo vesti, pričeli so prvaški kritiči, da je Ornig brezverec in — luteranec. To je res že vrhuček podlosti. Ornig se sicer ne baha s svojo pobožnostjo kakor klerikalne tercijalke moškega in ženskega spola. Ali gotovo je to-le, Ornigovo krščanstvo je vsaj toliko vredno, kakor vsa laži-pobožnost politikujočih duhovnov! Ornig je za cerkev že več storil nego vsi pisarji farših listov s kaplanom Korošcem vred! Ornig opravlja svojo dolžnost kot katolik desetkrat boljše kakor oni duhovniki, ki omadežejejo božji hram! In zato se neč Ornig le smeje, kadar ga psovajo klerikalci za „luterana“. Prvaški duhovni se pač ne smijo ponašati s svojim „krščanstvom“; oni so le na jeziku katoličani, v šop pa so judje, pri babah pa turki... Toliko kot odgovor na nezumno laž!

V Zabukovci pri Ptuj so imeli pač čudno volitev. Volilna komisija je namreč pozabila, da imamo na Avstrijskem volilno tajnost. Ko je volilec prinesel listek, vtaknili so člani komisije svoj modri nos v njega. Ko je neki volilec prišel in vprašal, koga naj voli, vzjel je član komisije listek iz „urne“ in mn ga dal prepisati. Take lumparije so se godile pri nas. In radovedni smo, kaj bode sodnja rekla!

Župnik Šinko v sv. Lovrenca seveda tudi ne sme izostati, kadar divja vsa politikujouča duhovščina. Raz prične se pije ta čedni duhovnik vse naprednjake na grdi način in jih goni ter vodi iz cerkve. Lep „namestnik božji“, ki vodi moške iz cerkve, kaj?

Kaplan Melhijer Zorko, znan po besednjah, ki jih je žel kot „konnsmar“ in po raznih kaznih, ki jih je dobil zaradi svojega dolgega jezika, — ta kaplan Zorko prosi zopet, da ga primemo za učesa. Naj mu bode ustrezno! Poroča se nam, da je kaplan pred kratkim 10 letnega otroka prav nevmisljeno pretepel, tako da je bil deček po truplo črn in da je več dni budo bolečina trpel. Zorko bi šel zaradi te svoje surovosti gotovo v luknjo, ko bi se mati ne bala, naznaniti katarskega pretepača. Opozarjamo orodnično, da stor: svojo dolžnost in prišedlo zaslavo. To je eno! Da je Zorko nazinega značaja, to je znano od tistega časa, ko je bil kaznovan, ker je najel in podplačal nekoga pijanca, da bi ta pretepel nekoga naprednjaka... Zdam, ko je volitev končana, idiva to malopridno farde svoj strupeni žolč čez napredne farane. Jesi ga menda, da naši somišljeniki niso hoteli peti tiste pijske, ki jo je kuplan pred volitvijo svojim pošročnim podprepnikom plačeval. Tudi o tej pijski se bo

še govorilo in to na drugem mestu. Raz prične se zdaj od Zorka ne čuje druzega nego psovanje čez „brezverce“ itd. Seveda panje ta fant, ki je še potreben materine palice, tudi našega Orniga. No, g. Ornig si pač misli, kakšen glas ne gre v nebesa... Kaplan, poboljšaj se!

Cirkevniški župnik se je zopet enkrat zaradi svoje surovosti hudo opekel. Poročali smo svoj čas, da je mož prav čudno z licitacijo cerkvenih klopri nastopal. Čisto enostavno povedano: že prodane cerkvene klopi je zopet prodajal! V svoji hudobnostja je pred kratkim še neko pošteno posestnico sunil v hrbet. Ker pa danes ne živimo več v činih, ko so farji kmete pretepravali, zato je šla posestnica tožiti. In sodnja je župniku ušesa navela. Ko bi žena ne imela več krščanstva v svojem kmetakem srcu kakor župnik v svoji gosposki duši, ko bi mu žena velikodušno ne odpustila, romal bi fajmošter v luknjo. Ali žena je župniku odpustila. Tako je jo moral župnik prositi za odpuščenje in bode moral plačati vse stroške. Vidíš fajmošter, tako se godi črnosknežem, ki hujskajo! Prav ti je!

V občini Lahonec se je prebrnila pri volitvi volilna tajnost. Evo dokaz! V volilni komisiji je sedel klerikalca Jos. Antolčič. Ko je prišel neki Ivan Magdič voliti, odprl je Antolčič volilni listek. Potem je rekel: „Kaj Orniga si voliš? Ornig je luteranec, ni kristijan; mi ti bodedemo že pokazali, vsi moramo Ploja voliti!“... Pri volitvah na Račnem kaj tacega ni mogoče. V tem dejanju tči trojna lumparija. Prvič je Antolčič kršil volilno tajnost in spada zato v zapor; drugič je pretil in spada zopet v luknjo, tretjič pa obrekoval g. Orniga in spada zato še enkrat v ječo. In skrbeli bodedemo, da pride tudi v ječo. Kajti s takimi ljudmi ne moremo drugače postopati. Tožba je še vlojena!

Župnijski urad v sv. Bolfengu pri Središču nam je poslal „popravek“, katerega smo vrgli v koš, ker se ne pustimo od politikujoučih farjev za norca imeti. Ako primemo kakšnega ničvrednega duhovnika za učesa, potem je takoj „popravek“ ta in da bi ne mogli napraviti primerne opombe, zato pošlja „župnijski urad“ take popravke. Mi z župnijskim uradom v sv. Bolfengu nimamo prav nič opraviti; opraviti imamo le z župnikom Zadravcem kot osebo. Sicer pa: Zadravec, tožite nas in pred sodnijo vam dokazemo, da smo picali resnico in da imate še premalo močgan, da bi nas z vašimi bedastimi lažnivimi „popravki“ šikanirali. Torej, do svedenja pred sodnijo!

V Zabavcu je občinski pisar Janšekovič agitiral na vse pretege za mlinarja Zadravca. Ko bi to v svojem prostem času storil, bi mu nikdo tega ne zameril. Ali pisar je delal to v službi, ko je volilne listke raznaševal. To je preokrnežanje uradne oblasti, to je nepostavno in posrčljivo bodedemo, da ne zraste Janšekovičevu drevje v nebesa!

Zmagi naprednjakov. Pri občinskih volitvah v Peklu pri Polčanah so zmagali naprednjaki. Med prvaškimi bujkajti se je posebno odlikoval župnik Členek, katerega naši čitatelji itak že dobro poznajo. Zvijoo naprednjaki!

Občina Kolberg pri Zg. Puljkavi leži na Avstrijskem. Vendar pa sme tamonjši občinski predstojnik postaviti prezirati in v blato teptati. Da ostanemo, s kakimi grdimi sredstvi so klerikalci zmagali, naj bode sledeče povedano: Občinski predstojnik Koren ni pustil voliti nobenih zastopnikov občinskega sveta v volilno komisijo. Sploh ni bilo v Kolbergu nobene volilne komisije. Prišla sta ob pol 8. uri zutraj občinski predstojnik Koren in njegov mladoletni(!) sin in — „volitev“ se je pričela pred to čudno „komisijo“. Naprej bodi povedano, da je Koren že preje sam volilne listke izpolnjeval s imenom Piška. Ob pol 8. uri, torej pred določeno uro je prišla „voliti“ najprve neka mladoletna deklica(!). Koren je seveda listek vzel! Postava sicer pravi, da mora vsakdo osebno voliti, da ženske nimajo volilne pravice, da se volitev ne sme pričeti pred določeno uro, — ali kaj briga Korena postava?! Naravno, da je volitev potem tudi končala s „sijajno zmago“ za klerikalca. Za Kresnina je bilo oddanih 19 glasov, kar lahko sodnjako dokazemo. Koren pa jih je naštel le 12. Ejs so ostali drugi glasovi? Koren je poslal seveda tudi vse akte na glavarstvo. Vprašanje je zdaj: ali so bili ti akti

in zapisnik podpisani od komisije, katere pa ni bilo? Ali pa je poslal Koren vse nepodpisano glavarstvu? Mogoče je v prvem slučaju, da so se podpisali ponaredili. Končno naj še omenimo, da ni hotel Koren izid volitve razglasiti; šele čez par dni so volilci izvedeli in to iz časnikor. Vse to dokazuje, da je Koren ali človek, ki spada v norišnico, ali pa nearamni postavolomec, ki spada v ječo. Napravili smo seveda kazensko naznanilo. Tako so „zmagali“ klerikalci!

Sejmi na Štajerskem. Dne 25. maja Fischbach (živinski), Ormuž (živinski in letni), Sretnina v kraju Celje (letni in živ.), Vintanje (letni in živ.), Leutach (l. in ž.), Feldtach (l. in ž.), Jerenina v kraju Maribor, Selnava v kraju Maribor, sv. Urban pri Ptuj (živ.), Rogatec (letni in živ.), sv. Fileje v kraju Kozje, Brežice (svinjski), Lippnic, Lang (let. in živ.) — Dne 26. maja: Trofaich, sv. Trojica v Slov. Gor. — Dne 27. maja: Trofaich (let. in živ.), Veliki sv. Florijan (let. in živ.), Sr. Jurij na j. žel. (let. in živ.) — Dne 28. maja: Ormuž (svinjski), Radgona (let. in živ.) — Dne 29. maja: Ptuj (svinjski), Imeno, Breg pri Ptuj (svinjski). — Dne 30. maja: Obdah (živ.)

Zlata poroka. 26. t. praznujeta v farni cerkvi v Sv. Vidu pri Ptuj zakonska Toplak iz Pobrezja svojo zlato poroko. G. Toplak je bil nad 30 let občinski svetovalec in je vrli, obse spoštovani naprednjak. Želim mu obilo sreče in kličemo osvelim zakoniskima: Na mnogo let!

Prejšnjega poslanca g. Wastiana je imenoval občinski svet častnim občanom mesta Maribor. Wastian je v kratki dobi svojega poslanstva s pridnim in pametnim delom veliko koristnega storil. Zdam se zmagali socialisti nad njim, to pa edino s pomočjo prvaških slovenskih glasov. Tudi mi smo se opetovano omenili do g. Wastiana in vedno nam je ustregel. Čast vrlemu možu!

Povodenj. Valel deževja v zadnjih tednih je stopila Mura iz obredja in napravila velikano škodo. Več mostov se je podrla. Tudi Savinja je stopila iz obredja; pri Teharjih, Storch in sv. Jurju je prišla do proge južne železnice.

Raz cerkvenega stalja je padel 18. t. m. v Oberburgu klepar Jos. Baschl. Bil je takoj mrtev. 21. t. je padel iz lojtre učencev klerškega mojstra g. Schuster v Ptuj in se težko poškodoval.

Mesta hranilnica v Ptuj je imela lani 27.745 K čistega dobička (leta 1905 pa le 16.089 K). Rezervni sklad je imel 5.392 K dobička. Hranilne vloge so znašale lani 6 milijonov in 290.000 K. Denarni promet je presegel 33 milijonov.

Vinogradniška zadruga v Ptuj je imela 21. t. m. svoj letni zbor. Upravno leto je bilo prav izborno in člani zadruge so lahko zadovoljni s lepimi uspehi. Sklenilo se je, povečati kleti in pripraviti tudi, dosidati zadratno hišo. Načelnikom je bil izvoljen g. Stendte, podnačelnikom g. Ornig, v vodstvo pa še g. Kravagna.

Iz Koroškega.

Pri ožji volitvi med naprednjakom g. Nagele in klerikalcem Ellersdorfer je zmagal prvi. Nagale je dobil 2505 glasov, Ellersdorfer pa 1858. Živel naprednjaki!

Žrtve „Mira“. Iz Velikovca se nam poroča: V „Muru“ razširjene laži so zahtevale pred takajšni sodnji svojo prvo žrtve. Neke Ana Pirotin je ponavljala javno nesramno obrekovanje o g. Nagele, ki ga je natisnil „S-mir“. Zagovarjati se ni mogla zapeljana ženska z drugim, nego da je to vendar v „Muru“ stalo. Ker je tako trdno verovala na „Mirovo“ lumparijo, je bila obojena na 14 dni zapora odnošno 100 K globe. Razjarjena je zaklicala po sodbi: „Ja zakaj pa pisarjoi ti prokleti farji take reči, ako niso resnične?“. Ja, ženska, zato, ker hočejo farji pridobiti zopet nadvlado v državi in ker Nagale ni poslušale, ki bi jim v ta namen pomagali; ker Nagale dobro ve, zakaj letajo farji noč in dan okoli, zato ga sovražijo in obrekujejo. Poštenih poslancev ne potrebujejo črnhaji, zato so proti g. Nagale! 14 dni zapora je dobila vboja ženska. Koliko zaslužitjo pač oni temni črnoskneži, ki so spravili to nesramno obrekovanje na dan? Ti so pravi krivci! Koliko zaslužitjo ti faloti? No, ti so brihtni. G. Nagale

je imenoval urednika „Mirovega“ lopova in falota in ta ga ni šel tožiti. Črnuhi se znajo skrivati. Vbogo klerikalne ovce pa romajo v ječo, ker verujejo tem lažnikom. Res, vera je v nevarnosti zaradi slabe, ničredne duhovščine!

Iz podjunske doline se nam piše: Kdor prečita klerikalne časnike, na pr. prvaško-klerikalni „Mir“, bere da so sijajno zmagali v volilnem okraju Borovlje-Dobrlvas-Kapla-Pliberk „svedni“ koroški Slovenci. No, mi ki poznamo razmere v tem okraju, zlasti v sodniškem okraju Pliberk, v katerem stoji izobraženost ljudstva valed prvaškega hujkanja in sovraštva proti šolstvu na najnižji stopinji, pač vemo, da so zmagali pri volitvi le farji, le prične in sponvednice, misijoni in grozne laži čez našo stranko in našega kandidata. Brali so naše v namen dobrega izida volitev, izstavljali Najsvetejšo, pridigali le o volitvah. Rasčirjali so tudi laž: Ako volite Seifritza, se bodo zaprle v 14 dneh vse cerkve! Leteli so črnoukeži noč in dan okrog, nadlegovali volilce, pobirali so celo glasovnice in jih proti volji volilcev izpolnili. Goroili so ljudem tudi, češ, ako volijo Seifritza, bodo proklet. In to se imenuje „prostost volitvah“. Naši ljudje pa so žalibog tako bojaljivi, da si ne upaje se zoperstaviti takemu namestvu. Mislijo, far je bog sam in kar on reče, je resnica, čeravno bi bil prepričan, da je laž. Ljudje tudi nimajo toliko poguma, da bi vrgli nasilence pred vrata ali pa jih naznanili sodnji, kjer bi bili gotovo kaznovani. Kdaj bodo napočil dan svobode, kdaj bodo otresli koroški Slovenci klerikalni jarem? Zdaj so si ga denili po svoji „slavni“ zmagi sami na tilnik in prvaško-farška gospoda bo že gledala, da se boode jarem prav močno navzval, da se ga ne izbežijo več tako lahko. Zato upajajo proti našemu listu „Stajerc“ tako strastno gonjo, ker vedo, če se razširi list tudi v zdaj najtemnejših krajih, poter je njih nadvlada razdrobljena. Zdaj berejo edino-le lajnji, „S-mir“ in so popolnoma enostranski podučeni. Njih otroci bodo jih nekaj preklinjali, ker so se podvrgli prvaškemu nasilstvu in treba bo hudega boja, predno se zopet osvobodijo. Sicer pa nas to potolaši, da so črno volili le v onih občinah, kamor še ni posvetila luč prostega mišljenja. V naših pokrajinah pa smo imeli vselej opazovati, da so brez vsega vsiljenja toraj prostovoljno ravno najboljši posestniki, obrtniki in skoro vsi razvedreni delavci volili na naši strani, ljudi katerim se gre za gospodarski napredek, za prostost in častot, ne pa za dvojnične ali celo enojnečne slovenske pečate in napise na kolo-dromskih stranščah. Na črni strani pa so stali ubogi v duhu, analfabeti, ki so jih vodili farji, ljudje, ki nimajo lastne volje. Že pri oddajenju glasov si jih na običnjo poznal. Na naši strani vedre oči in prost pogled, na oni pa ali potuhnjenost ali pa grda pdrčnost. Slišali smo tudi streljati v našem okraju. Pač žalostno, če si človek sam strelja nagrobnic! Ne, koroški Slovenci! Vam 14. maja ni napočil dan svobode, temveč kopali ste s svojimi glasovi za Grafenauerja jama vaši svobodi, svobodi vaših nedolžnih otrok, pokopali ste srečno bodočnost, kajti klerikalizem, kateremu ste dali v roko žezlo, je najhujše slo ljudstvu!

Volilna sleparija je bila seveda tudi koroškim klerikalcem dobro sredstvo; klerikalci bi rabili tudi strup in revolver, samo da bi njih poslanci zmagali. Saj dr. Brejc in Grafenauer eta kazala kmecem že svoj revolver. Iz Lipe pri Vrbi se pa poroča o navadni volilni slepariji. Tamošnji provizor je napisal nekemu volilcu proti njegovji volji črnega kandidata. Sodenja ima že sleparijo v roki.

„Roparje in merlice“ imenuje farški „S-mir“ potčne napredne kmete. Zakaj? Zato ker jih je že veliko takih, ki se ne pustijo več farbat od Grafenauerjev in Brejcev. No, kmetje si bodo te nesramne povske zapomnili in morda pride še čas, ko bodo Korošci te žegnane kričave s mokro čunjo v Ljubljano pognali.

Klerikalni dnevniki v Celovcu je stal te dni predsodiščem. Ta list, ki laže v nemščini tako kakor „Mir“ v slovenščini, žali je s svojim obrekovanjem ved oseb. Leti so ga za učesa pred sodnjo potegnili in odgovornj urednik klerikalnega lista je bil obsojen na 100 K globe.

Pejar. Iz Wolfšberga se poroča: 14. maja je pogorelo poslopje nekga kmeta v Vorderger-

mitchu; zgoreli so tudi 1 konj, 1 krava, 1 koza in prašiči. Vaščani so bili pri volitvi.

Ustrelil se je 16. maja pekovski pomočnik Franc Pišnik v Wolfšbergu. Vzrok samomora je neznan. — Na binkoštni ponedeljek pa so našli krojača Tribelnika v Celovcu mrtvega v postelji. Imel je dve rani od revolverja v glavi. Stvar je precej čudna, zlasti ker je sodnja Tribelnikovo ženo zaprla.

Gospodarske.

Kako je ravnatj s mladim sadnim drevjem. Le malokteri gospodar uvidi, da je večinoma le napačno in sploh slabo ravnanje v prvih letih po saditvi krivo, da mlada drevesa slabo vepujejo ter da posneje ne rade tako, kakor bi se šele. Največje napake se seveda vrše koj pri saditvi, in sicer s tem, da se nežna drevesca sade v slabo, mogoče popolnoma izmozelno celino ali pregloboko. In če so bile korenine presušene in se ob saditvi nič ne zalije, čeprav je zemlja, ki se okoli korenine nameče, vlažna, se taka drevesca navadno poseže, čeprav prično lepo gnati. To prvo življensko moč dobijo na novo vsajena drevesca iz svojih v deblu in vejah nahajajočih se rezervnih snovi, a ko te pojde, ko jih novo nastan poganjki izčrpa, se drevo nam gloma posni. Le če obnem prično tudi koreninice delovati, če morejo sskati hrano vase, potem se drevo primerno naprej razvija. Vse-lako naj se drevesca koj pri saditvi nekoliko zalijejo, da se vleže mokra zemlja med vse koreninice. Nestrpano pa čaka vsak pravega sadu od drevesa, in če mu to slučajno v drugem ali celo v tretjem letu po saditvi ne zarodi, še pride drevesce v nemilost, in ničto je več zanj ne briga. In gleji ravno nerodovitnost drevesca v prvih letih jako okrepi — seveda še ima vse potrebne pogoje za krepak razvoj — in rodi posneje mnogo več in lepšega sadja. Zato naj se pri mladih drevesih prvi dve ali tri leta vedna cvetov odstrati ter naj se pusti le pri močnejših drevesih nekaj cvetov, da se vidi sad. Nasprotno se pa pripetli, da nekatera drevesa nedejo nastaviti nič sadu ter prav močno odganjajo in nastavljeni sad, namesto da bi se lepo razvijal, zasotane v razvoju in napovedi sgradaj odpade. Šo sicer take vrste, ki le težko sad nastavijo, a največkrat je pri takih drevesih kriva premočno gnojna zemlja. V takem slučaju se pomaga, če se drevo meseca maja podolgem nareže, in sicer na debli in na vejah, t. j. da se prereže koda podolgem do lesa. Stem izgubi drevo precej soka, se bolj debeli ter šibkeje poganja, valed česar naslednje leto bolj zarodi. Isto se doseže, če se takemu drevesu presekajo kodačne koreninice v širini kro-ne, tvev v oddaljenosti približno 1—1½ m od debela, kar je odvisno o velikosti kro-ne. Posebno potrebno in priporočljivo je, da se mlada drevesa koj po saditvi zavarujejo proti raznim poško-dbam. Vsako notovajeno drevo mora dobiti močan, trdno v zemljo tik drevesa zabit kol, ki pa naj ne sega čez kromo. Nanj se drevo dobro pritrdi s slamo potem, ko se je zemlja že vsedla, t. j. čez 2—3 tedne; do tedaj pa nal bo drevesce le na rahlo privzemano. Proti zivini, zlasti pa proti sajzu, je taka drevesca s več kolečki, s trnjem ali s žico ograditi, da jih ne ogulijo, odnosno ogledajo. Proti sajzu se sicer napoveduje splošen boj, a drugo vprašanje, če se bodo dali zakonodajni činitelji pridobiti za to velevarno postavlo.

Fr. Gombač.

Vinogradnik, škropite traje! Valed izredu gorkega vremena v zadnjih dneh pričele so se rasvijati trte, v kolikor jih ni poško-dval zimski mráz. Nagoni treja so taki, da bi se jih niti ne pričakovalo. Vkljub temu, da zdaj ni nepo-sredne nevarnosti, da se naležejo slabi, zeleni nagoni poronosorpe, je vendar po zadnjem de-ševju toliko mokrote prišlo, da pride lahko ta bolezen. Z ozirom na veliko škodo lanakega leta, opozarjamo torej naše vinogradnike, naj škropije že zdaj in kolikor mogoče hitro. Prvo škropljenje je najbolj važno, ker obolijo mladi nagoni; listje veliko preje, kakor posneje, ko je rast bouna in vse že močnejše. Ker pa raste zdaj vse hitro, je potrebno, da se varnje vse in da se izvrši drugo škropljenje kmalu, to je naj-bolje v kakih 10 dneh. Poškropiti treba vse (Blätter, Triebe, Gescheine). Ako ostane vreme kot doslej, počaka se lahko s drugim škropljenjem

14 dni. Ako pa pride dež, naj se čimpreje škropi. Poznejše škropljenje je ravnotako od-visno od vremena; vedno naj se škropi po 10 do 14 dnevni. Ako prične deševati predno se škropljena tekočih posni, treba je škrop-jenje takoj po nehanju dežja ponoviti. Za škropljenje takoj po nehanju dežja ponoviti. Za škropljenje zadostuje 10% na tekočina, t. j. 1 kila bakrenega vitriola na 100 litrov vode in s primerno množino apna. Močnejše tekočine niso potrebne in naj se jih ne rabi, ker je vitriol zdaj grozno drag. Slabejše listje se po-ško-duje pri 1. in 2. škropljenju (zlasti pri Gut-edel, Portugiser, Muškateleer, Silvaner, ki imajo gladko listje); ali škoda ni tako velika, da bi smeli opustiti škropljenje. Rabi naj se aparate, ki razprašajo tekočino kolikor mogoče. Škropi naj se, kadar so trte že dalje in privezane, vsako vrsto od dveh strani, kajti le tako se vse poškopri. Vinogradniki, ne bojte se tega dela! Pustite vse drugo delo, kadar je čas za škropljenje. Vsako drugo delo se lahko zav-leče. Zamujeno škropljenje pa vam prinese lahko največjo škodo! Maribor, 16. maja 1907.

F. Zweifler.

Kdaj je treba žveplati? Grozda plesnoba ali oidium je gliva, ki se širi po vrtu zelenega trtnega dela in poganja iz povrvoja svoje sesalke v notranji del. Zato zamoremo zamoriti grozdo plesnobo tudi potem, ko se je že pokazala. Vendar se ne priporoča čakati s žveplanjem toliko časa, ker bi se glive v tem slučaju močno razmnožile. Zato je treba žveplati čim bolj rano spomladi. Z ranim žveplanjem zamorimo lahko one kali, ki so prezimile in s tem vinograd lahko popolnoma desinficiramo. Najboljše je žveplati v prvo, ki je pognala trta 4 do 5 listov, v drugo za 14 dni bolj pozno. Dvakratno žveplanje navadno zadostuje spomladi. Le tam, kjer je bolezen navadno močna, treba je žveplati trikrat. Žveplati se mora ob jasnem, gorkem vremenu, pa ne v rosi. Najbolj zažele žveplanje po kakem dežju, ko so že trte osušile. V hudi vročini ni dobro žveplati, ker bi se s tem trte lahko ožgale. To velja posebno za vroči mesec junj.

Kako je treba žveplati? Pri prvem žveplanju s sico in z vrčami potrosijo naši vinogradniki navadno mnogo preveč žvepla po trtah. Vrtih je vse rumeno. Prevelike množine žvepla pa ne koristijo, marveč znajo še celo škoditi, osobito, če nastopi prvotno vreme. Zmernosti je treba tudi pri žveplamo, gledati je na to, da pride na vsaki listič nekoliko žveplena pra-ha, toda ne preveč. Če pade nekoliko žvepla po tleh, ne de nič, ker vpliva tudi to žveplo kolikor toliko proti grozdnji bolezni. Za prvo žveplanje je najboljša sito, ki pa ima ob lukajkah bom-baževne trake, ki vrgledajo kot čopič. Med temi traki se žveplo boljše razdrobi. Za drugo in tretje žveplanje najboljše meh.

Predenica (lasi) je jako nadležen plevel na deteljših. Predenica spada med takozvane zajedalke, ker se živi od soka drugih rastlin. Ko seme kali, oprime se kal navadno deteljnega stebelca ter se ovije okoli njega. Nato potene v steblo sesalke, s katerimi srka sok iz rastline. S tem vzame seveda detelji vso moč. Razun na detelji, raste predenica tudi na drugih rastlinah, zlasti na žepku. Najboljše se ubranimo predence na ta način, da rabimo čisto deteljno seme, četudi je malo dražje. Če se je predenica pokazala, zatremo jo lahko na več načinov. Najbolj priprisan in najlažji način za za predence je ta, da poškopimo napadeno mesta s vodo v kateri smo raztopili na en hektu 15 do 20 kilov zelene ali zelene galicid (vitri-jola), ki se dobi po ceni v mirdolihali (drogerijah). Kedar škropimo, ne smemo z rastopino prevē vartiti. Dobro je, da se tudi zemlja nekoliko premoči. Deteljo je seveda pred škropljenjem gladko pokositi. Zelena galica spoji se s taninom, ki ga ima predenica mnogo in s tem se ta plevel zamori. Detelji galica navadno ne škodi. Sedaj spomladi je treba posebno paziti, da se ta zajedalka ne razširi po deteljših.

Ječmen mesto ovsu. Ječmen je težji in trši od ovsu in ga zato konji ne zobajo tako radi. Treba ga je zato zdrobiti in namakati ali pa kuhati. Ječmen je sicer jako redilen, vendar težko prebaven. Zato je manjše vrednosti, nego oves. Kdor daje konjem ječmen, primečati mora tudi drugo klajo.

Oblastveno varovano!
Vsake pozorajte karkovo!

Edino pristen je
Thierryjev balsam
s beleno varivno znanko s suho,
12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic ali
velika specijalna steklenica s pa-
teniranim zaklopom K B-.

Thierryjev sestavljeni mazilo
za vse je za tako stare rane, vnetja,
pokodane itd. Z kanku K B-60. Počinja
se samo po povzvetju ali denar naprej.
Te dve domači zdravili ste kot naj-
boljši splošnoznani in staroslavlji.
Naslavlja naj se na
lekarnarja **A. Thierry** v Pregradi
Zaloga po skore vseh lekarnah. Kapi-
se s tosočvrtnih zaljubljenih posem za-
stojaj in poštamine preto.

Allein echter Balsam
aus der Fabrikamp-Aptheke
des
A. Thierry in Pregradi
bei Laibach-Sanctuarium.

Fabrika za poljedelske in vinogradniške mašine
Josef Dangls Wtw. Gleisdorf

prilpova najpovrje „Göpel“, mlinčne stroje, mašine za rezanje krmne, žito-milne, za rezanje repe, „Maisreißer“, tribuse, pumpe za gnapanje, hrana za mah (Moos-egge), konjske mrvne grablje, ročne grablje, vile za mrvo, koše za travo in žite, najpovrje same milne s kamniti valjčki in zakamnitimi „Vorberecher“, hidravtične prese (z original Oberdruck-Inf-Hobelpresswerke Patent-Duchseher (z največjim uspehom), ki se dobijo le pri meni,

Angleški „Gusstahlmesser“.

Rezervni deli. Prodaja mašin tudi na čas in garancijo. Ceniki zastojaj in franko. 292

Vsako število

jelkoveh, smrekoveh-boroveh št.o.v (4 metre dolge, 30 do 60 cm debeline) kupi mestna parna žaga v Ptuju. 294

Mešcanska parna žaga.

Na novem letnem trgu (Lendplatz) v Ptuju sraven klančnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakomu v porabo. Vsakomu se les hlodi, itd. po zahtvi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d. 295

V ptujkem mestnem soparnem kopališču

se dobijo odmahmal kepele s hlapenom po sledenih jako znanih cenah. Vsak naveden dan ob 1 uri popoldan in vsako nedeljo in vsak praznik ob 1/2 uri popoldan za 60 vin.g (30 krajcarjev.) 296

Vodstvo ptujkega mestnega kopališča (Pettauer Badeanstalt).

Umetni mlin in črna pekarija

na Sp. Štajerskem se radi drugega podjetja po ceni in pod ugodnimi pogoji proda; posestvo je primerno za druge industrijske namene, ker ima vodne sile in je okolica bogata na lesu. Vpraša se pri upravi tega lista. 112

AVIZO!

Ako hočete realiteto ali obrt vsake vrste, hotele, vile, gostilne, posestva, ceglarno, sanatorij itd. na prostoru ali v provinciji hitro in zaupno kupiti ali prodati, obrnite se zanesljivo na

prerazredno internacionalno podjetje in trg z realitetami Dunaj V 2. Schönbrunnerstr. 80.

Prvo največje podjetje, zstopstvo v vseh provinciah Avstro-Ogrsko. Kar se ogledovanja in pogovora tiče zahtevajte brezplačni obiaki, za kar vam ni treba nič plačati. 129

Nedoseženo! Svetovni čudež! Nedoseženo! 600 komadov samo gold. 1.95

1 krasno post. prec. auk. ura z verigo, naravno sloca, 3 leta garancijo. 1 moderna t-dana uravata za gospode, 3 kom. fini robici, 1 krasni prstan za gospode s im. laserom. 1 lepa eleg. garatura okrasna za dame. Oseboja iz 1 krasnim kolajmov in orient. biserov mod. okrasa za dame s pat. zaključkom, 2 eleg. zapetnici za dame, 1 par oblekica s pat. kavlji. 1 krasno lepno tualeto zrcalo, 1 usnjato desarnico. 1 par masnetnih gumb. 3° Doublizato, patent zaključek, 1 eleg. album za razpisnice, najlepši razpisni sveta. 3 kaljni premeti, velika veselost pri mladih in starih, 1 praktičen narvoč za ljubavna pisma gospodov in dam, 20 korp. predmetov, in še 300 predmetov, potrebnih v hiti. Vse skupaj s oro, ki je sama toliko vredna, samo gold. 1.95. Počinja se po povzvetju ali ako se pošlje denar naprej po dunajski razpisiljavni trgovini **F. Lust, Krakova 41. — NB. Denar nazaj za stvari, ki ne dopajajo.** 277

Jajca

kupnje po prav dobri ceni **And. Suppanz**, nakupovalec jajc v Ptuju (Rossmannova hiša blizo pošolnice) in v Središču (Dečkova hiša). 28

Kravji majerski ljudje

ki dobro molzijo in imajo daljša spričevala se sprejmejo proti dobri plači takoj. Vpraša se pri **Joh. Lininger**, Maribor. 311

Rudarji!

Za Vrtniški rudnik sprejme ravateljstvo v Zagrebu, Visoke ulice št. 22, dobre in apretne krape (hajerje in laserje), kateri niso čez 40 in ne pod 18 let stari. Delo traja samo 8 ur, a pogojni so ugodni. Na pismena vprašanja se tudi takoj odgovori. 306

Lesna trgovina!

Pri žagi dil in lesni trgovini **Adolf. Razicka** v Ptuju se dobiva vedno vse vrste mehkega in trdega subega reznega lesa, vinogradniške palece, rezane, mehke, trde, sodarski les iz hrastu, vse po nizki ceni. Ravnotako se nakupuje vse vrste okroglega in sodarskega lesa po vsi. 302

Svarilo!

Kakor ima vse, kar je dobro, svoje posnemovalce tako skuša v novem času tudi neka nesolihna konkurenca porabiti za-se renomē staroznanih Rogaskih mineralnih vod (lastina štajerske dežele) Omenimo torej, da sta le „Tempelquelle“ in „Styria Quelle“ pravi rogaski kijski vodi. Pazi vedno na suho znamko, ki ima poleg teh imen štajerski deželni žreb (panter) in na zamašku Rohlscheer. 333

Naznanilo.

Na deželni sadjarski in vinogradniški šolli v Mariboru se vrši v času od 17. do 22. junija poletni tečaj za vinogradništvo in sadjarstvo kakor tudi tečaj za viničarje. V prvem se bode pokazalo poletna dela v vinogradništvu in sadjarstvu kakor boj proti škodljivcem in to teoretično in praktično; drugi tečaj pa ima za namen praktično izgoj izdelencev. Število udeležencev sadjarskega in vinogradniškega tečaja je določeno skupno z omenimi osebami, ki jih pošlje deželni šolski svet, na 40, število onih viničarskega tečaja na 20.

Podučno plačilo se ne dviga. Prosilci za udeležbo pri viničarskem tečaju dobijo po razmerju danih sredstev podpore. Da jih dobijo, morajo to posebno omeniti in potrditi od občinskega predstojnika, da so

- 1) sami revni posestniki,
- 2) na očetovi posesti delajoči sinovi teh ali
- 3) viničarji tacih posestnikov.

To potrdilo se priloži naznanilu k tečaju in se omeni tudi starost. Udeleženci, ki ne zahtevajo podpore, naj to v naznanilu k tečaju posebno omenijo.

Teoretični poučak za tečaj v vinogradništvu in sadjarstvu prinese 17. junija dopoldne ob 9 uri. Udeleženci viničarskega tečaja naj pridajo isto ob 8 uri. Naznanila se pošljo do 7. junija spodaj označeni sobi.

Ravnateljstvo deželne sadjarske-vinogradniške šole. 300

Trije vsa planova jama. 5 kron! V tej kuharst. nima koskarence.

Pravi vsi čas Rehakovi patent-anker-remeter ura z malinim solicim antimagnetnim anker-strojem, s pristo emalirano ciferno ploščo, z varstveno glavo, v pravem naklonsnem skrovu, nad strojem je farbarano pokrivalo, 12 ur (tovej nikakor ne samo 12 ur, s okrasnimi postičemsku kazalnimi glasovnim glasovom, kronad K 5, tri komadi K 14, s kazalcem sevanja K 6, tri komadi K 17, v primestno srebrnem okviru brez kazalca kronad K 40, tri komadi K 22, s kazalcem sekund krome K 22-5, tri komadi K 35. Ura se lahko zmenlja za drugo ali se ven denar vrže.

Razpoložljiva po poštnem povzvetju pri tovarni **Hanns Konrad** v Meste (Brix) št. 876 (Češka). Bogato ilustrirani ceniki s nad 3000 slikami se vsakomur na zahtevanje dopočljajo brezplačno in poštnino pravo.

Blago iz zlata, srebra in kina-srebra

ure in optične predmeti, se posebno in čudovito po ceni kupi samo pri **M. Gspaltl** Trgovina iz zlatom in optičnim blagom v Wegscheiderjevi hiši v Ptuju. 30

Posestvo

v bližini okrajne ceste, obkrajeno iz 125 70 m² vinogradev, 23 38 m² travnikov, 67 58 m² lepega gonda, 61-51 m² njiv in sedononska, 1 novo sodana hiša s 3 sobami in kuhinjo, komp. vinskih predo lepa veličana klet, 1 hlev za govedino in prašiče, se omo proda. Pozve se pri **A. Gesser** v Polčanah. 29

Hlapec

trazen, dostojen, zanesljiv, ki vas dela razumno, v ariednih letih, se za gostilno na Kurovičnem do 1. junija sprejme. Prepise spričeval se želi. Več pose upraviteljstvo tega lista. 300

Hiša z trgovino z mešanim blagom

v lepem planinskem kraju sporno Štajerska za državni cesti zraven cerkve in šole ležatice se zaradi boleznj proda. Pomadnje naj se polniš pod „Hoher Verdienet“ na upraviteljstvo tega lista. 286

Razglas.

Tečaj za drénaže

Od 3. do inkl. 8. junija t. l. se vrši v Sv. Jurju na južni Belesnici, okraj Celje, 6 dneveni tečaj za drénaže. —

Za ta tečaj se razdeli 15 stipendij po 20 K, da se ga zamorejo udeležiti revni kmetijski delavci.

Namen tečaja tiči v izgoji stanovskih melioracijskih delavskih vodij, iz katerih se vzame potem za melioracijske zgradbe potrebne prve delavce.

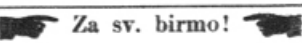
Lastnostorče pisane prošnje se vložijo do najkasneje 24. maja t. l. pri kulturno-tehničnem oddelku Štajerskega deželnega odbora v Gradcu, Raubergasse 8.

V prvotni je omeniti poleg starosti in sedanega stanovništva, se to ali je prosilec sodeloval pri melioracijskih delih in ali je pripravljen. Da nastopa v slučajni zmožnosti kod predelavce.

Kmetje in kmetijski delavci ki se hočejo tečaja na lastne troške udeležiti, se povabijo, da se oglasijo pri voditelju tečaja na ponedeljek, 3. junija t. l. ob 8. uri dopoldne v sv. Jurju na j. z. v gostilni Alojz Lendl.

Gradec, 21. aprila 1907.

Štaj. dež. odbor.

Prilpovačava vsem cenjenim kupcem svojo veliko zalogo blaga. Posebno opozarjamo življilo, naj se ogledajo naše znano blago in naglašamo, da se dobi vse po razni pošteni in nizki ceni pri firmi

brata Slawitsch trgovina v Ptuju.